

BESLUT
2011-12-12

Dnr Ö 39-2011

KLAGANDE

Karlstads universitet
Centrum för forskning om barns och ungdomars psykiska hälsa, CFBUPH
651 88 Karlstad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Regionala etikprövningsnämndens i Uppsala beslut den 12 oktober 2011, dnr 2011/326

SAKEN

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen)

Projekt: Ungdomars psykiska hälsa – analys av nationella data

Regionala etikprövningsnämndens beslut

se Bilaga

Studien avser att vidarestudera data som tagits fram i en totalundersökning bland elever i årskurs 6 och 9 via Statistiska centralbyrån i samarbete med Socialstyrelsen. Man avser nu att från detta material belysa den psykiska hälsan i relation till olika parametrar såsom sociodemografi, familj, fritid och lokala variationer.

Materialet är således redan inhämtat och består av anonymt besvarade skolenkäter som numera förvaras hos Socialstyrelsen. Personidentiteter finns inte i datafilerna som dock innehåller ett mycket stort antal uppgifter.

Den regionala etikprövningsnämnden har inte tagit upp ansökan till prövning med hänvisning till att forskningsprojektet enligt ansökan inte avser sådan forskning som enligt etikprövningslagen kräver godkännande. Nämnden har istället lämnat ett rådgivande yttrande med innebörden att det inte föreligger några hinder mot att genomföra den forskning som anges i ansökan.

Sökanden har i sitt överklagande begärt att ansökan prövas enligt etikprövningslagen och anför bl.a. följande. Socialstyrelsen lämnar inte ut det begärda materialet utan ett beslut om godkännande enligt etikprövningslagen, eftersom datafilen innehåller detaljerad information om varje enskild elev och risken då är stor för s.k. bakvägsidentifiering av enskild elev även om information om skola och kommun exkluderas.

Centrala etikprövningsnämndens bedömning

Inom ramen för den aktuella studien ska material från en statistisk undersökning rörande elever i årskurs 6 och 9 studeras med vetenskaplig metod i syfte att besvara ett antal specifika frågeställningar. Även om den underliggande statistiska undersökningen inte i sig kan

betraktas som forskning får den nu aktuella studien anses vara att hänföra till ett forskningsprojekt.

Det står klart att den information som finns om eleverna innehåller känsliga personuppgifter såsom uppgifter om psykisk ohälsa. Det finns inte möjlighet att direkt avslöja några personidentiteter. Centrala etikprövningsnämnden har därför stor förståelse för den regionala nämndens beslut. Socialstyrelsen hänvisar emellertid till s.k. baklängesidentifiering som givetvis många gånger kan vara möjlig att genomföra, låt vara med visst besvär, om tillräckligt många uppgifter länkas samman om enskilda. I detta fall torde den möjligheten vara synnerligen begränsad. Med tvekan kan dock studien anses innefatta behandling av känsliga personuppgifter vilket innebär att den ska prövas enligt etikprövningslagen.

Av det anförda följer att möjligheterna till personidentifiering i praktiken är mycket begränsade. Den potentiella kunskapsvinsten får anses uppväga eventuella olägenheter för enskilda. I likhet med den regionala nämnden menar Centrala etikprövningsnämnden att forskningen är godtagbar från etisk synpunkt. Med hänsyn härtill saknas anledning att återförvisa ärendet till den regionala nämnden.

Med undanröjande av Regionala etikprövningsnämndens i Uppsala beslut godkänner Centrala etikprövningsnämnden den forskning som avses med ansökningen.

Centrala etikprövningsnämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Johan Munck, Lennart Lindgren, Kickis Åhré Älgamo, Gisela Dahlquist, Gunn Johansson, Bo Petersson och Ulrik Ringborg efter föredragning av Gisela Dahlquist. Vid den slutliga handläggningen har dessutom närvarit ersättarna Anitha Bondestam, Pehr Olov Pehrson, Elisabet Andersson, Peter Höglund, Sighild Westman-Naeser och Holger Luthman samt juristen Pia Carlsson.

På Centrala etikprövningsnämndens vägnar

Johan Munck

CENTRALA ETIKPRÖVNINGSNÄMNDEN	
Ink	2011 -11- 15
Dnr:	039-2011

Bilaga
1 av 2

BESLUT OCH YTTRANDE
2011-10-12

Dnr 2011/326

SÖKANDE FORSKNINGSHUVUDMAN

Karlstads universitet
651 88 Karlstad

Forskare som genomför projektet:

Centrum för forskning om barns och ungdomars psykiska hälsa
Karlstads universitet
651 88 Karlstad

**UPPGIFTER OM FORSKNINGSPROJEKTET ENLIGT ANSÖKAN
INKOMMEN TILL NÄMNDEN 2011-09-06**

Projektbeskrivning:

Ungdomars psykiska hälsa - analys av nationella data

Regionala etikprövningsnämnden i Uppsala meddelar följande

BESLUT

Forskningsprojektet avser enligt ansökan inte sådan forskning som enligt 3-4 §§ lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen) kräver godkännande. Nämnden tar därför inte upp ansökan till prövning utan lämnar istället, med stöd av 4 a § förordningen (2003:615) om etikprövning av forskning som avser människor följande:

Rådgivande yttrande

Etikprövningsnämnden finner efter en etisk granskning att det inte föreligger några hinder mot att genomföra den forskning som anges i ansökan.

Skäl för beslutet att inte pröva ansökan

I det aktuella projektet kommer det inte att göras något ingrepp på en forskningsperson eller annan intervention på sätt som anges i 4 § etikprövningslagen. Inte heller kommer några känsliga personuppgifter att behandlas eftersom enkätsvaren lämnades anonymt (3 § etikprövningslagen).

2011-10-12

Dnr 2011/326

Mot bakgrund härav omfattas inte studien av bestämmelserna i 3-4 §§ etikprövningslagen och ska därför inte etikprövas.

BESLUTET ATT INTE TA UPP ANSÖKAN TILL PRÖVNING FÅR ÖVERKLAGAS

Se bifogad anvisning.

Det rådgivande yttrandet får emellertid enligt 13 § förordningen (2003:615) om etikprövning av forskning som avser människor med instruktion för regionala etikprövningsnämnder inte överklagas.

På nämndens vägnar

Kristina Boutz
Ordförande

Ledamöter med vetenskaplig kompetens

Carl-Henric Grenholm etik (vetenskaplig sekreterare), Bo Lewin sociologi (vetenskaplig sekreterare), Ulla Berglund landskapsarkitektur, Gunilla Bohlin utvecklingspsykologi, Henry Cöster teologi, Staffan Hygge miljöpsykologi (föredragande), Ulf P Lundgren pedagogik, Birgitta Meurling etnologi, Greta Ågren etologi

Ledamöter som företräder allmänna intressen

Maria Patel, Ebba Sverne Arvill

Exp. till:

Forskare:

Forskningshuvudmannens företrädare: _____, Karlstads universitet,
651 88 Karlstad